THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST - Telephones: TRINITY 6830-6831
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.
Subscription Rates: $6 PER YEAR $3.50 SIX MONTHS
Single Copy—3 cents.
ALLIED PRINTING TRADES LABOR COUNCIL TORONTO, ONT. 25

צוויי ציוניסטישע פירער און ווי פארשיידען

קיינער אין דער אידישער וועלט אינטערעסירט ניט זשאבאטינסקי'ס אויפריכטיגקייט אין וועלען דינען דאס אידישע פאלק אין דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

קיינער, אפילו די, וועלכע שטימען ניט איין מיט די רעוויזיאניסטען און זייערע פאליסיס, וועט זיי ניט חושד זיין אין וועלען אבזיכטליך שטערען די בליהונג פון דעם אידישען ישוב. פארקעהרט, יעדער איינער איז איבער־צייגט, אז זיי מיינען גוט.

כמעט יעדער איינער איז איבערצייגט, אז דר. חיים וויצמאן, דער געוועזענער פרעזידענט פון דער אלגעמיינער ציוניסטישער ארגאניזאציע האט געפירט די ציוניסטישע ארגאניזאציע אויף די ליניעס, וועלכע ער האט געגלויבט זענען די בעסטע צו דערגרייכען די ענד־צילען פאר'ן אויפבוי פון דער אידישער היים אין ארץ ישראל.

צוויי פירער, מיט'ן וועלכען אידעאל, מיט די זעלבע צילען, אבער מיט צוויי באזונדערע בליקען אויף די וועגען וועלכע פירען צום ציעל.

דאס איז א געוועהנליכע זאך אין פארטיי לעבען און אין לעבען פון אן אידעאלער פארטיי. מיינונגס־פארשיידענהייטען מיינט שארפקייט, שליפקייט און לעבען אין קאמף פאר'ן אידעאל און פאר דער פארטיי. מעטאדען אבער זענען קריטיקירבאר און עס ווילט זיך פארגלייכען די מע־טאדען פון וויצמאנ'ען און זשאבאטינסקי'ן.

דר. חיים וויצמאן, נאכדעם ווי נחום סאקאלאוו איז שוין אויסגע־קליבען געוואָרען אלס פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אויף זיין, וויצמאנ'ס פלאן, האט ער געזאגט:

"איך בין באשולדיגט געוואָרען אין אנפירען א פראָ־בריטישע פא־ליסי. איך דערקלער דאריבער דאָ, אז איך בין ניט געווען ניט מיט ענג־לאנד, און ניט געגען ענגלאנד. איך האב זיך באמיהט קודם כל אנצופירען א אידישע פאליסיק.

"אזוי לאנג ווי די אידישע פאליסי איז געווען אין איינקלאנג מיט דער בריטישער פאליסי, בין איך געווען צופרידען וואס דאס האט מיר גע־געבען די מעגליכקייט צו קאָאָפּערירען מיט ענגלאנד".

דר. חיים וויצמאן האט אויך גאנץ גלאטאען באהאנדעלט דעם ענין זען דער קאנגרעס פון אויסגענומען א טאדלונגס רעזאלוציע געגען אים.

וואס האט זשאבאטינסקי געטאן? ווען נחום סאקאלאוו האט אין זיין שלום רעדע אנגעצייכענט זיין פאליסי, מיט וועלכער זשאבאטינסקי איז ניט איינשטימיג געווען, איז ער ארויפגעשפרונגען אויף א טיש, צוריסען זיין דעלעגאטען קארט און זיך צושריען:

"דאס איז ניט קיין ציוניסטישער קאנגרעס!"

אזא מעטאדע און אזא אויפפירונג פאר דער גאנצער אידישער און בינ־אידישער וועלט, וועלכע איז פאראינטערעסירט אין ציוניסטישע פראָ־בלעמען און פאלעסטינע.

אזא אויפפירונג מצד א פירער פון אן איינפלוסרייכער גרופע, ווי די רעוויזיאניסטען, איז פאר דער אנגעשטריינגטע בליקען פון אידישען פאלק איז א לעכערליכע, אייב ניט, מילד גערעדט, אן אומפאראנטווארטליכע.

צוויי ציוניסטישע פירער, און וועלכער אונטערשייד.

שיטענדיג זאמד אין די אויגען

מר. ראָבערט דזש. בענדער, וועלכער איז דער וויצע־פרעזידענט און גענעראלער נייעם מענעדזשער פון דער באריטמער אמעריקאנער נייעס־אגענטור "די יונייטעד פרעס", האט די טעג פארבראכט אין איטאליען, און אלס א מענש מיט א צייטונגס־חוש און מיט צייטונגס אינטערעסען, האט ער געפונען פאר נייטיג צו האבען א געשפרעך מיט מוסאליני'ן.

אמאל איז געגאנגען דאס ווערטעל, אז "ווען מ'איז אין רוים מוז מען זעהן דעם פויפסט", היינט אבער האט זיך עס געענדערט, היינט האט מוסא־ליני ארויסגעשטופט דעם פויפסט פון מארק . . .

אן גערעדט האבען זיי — מוסאליני און דער צייטונגס־מאן וועגען דער פראגע פון מלחמה און שלום. די דאזיגע פראגע איז די אויסשטעהענד־סטע אויף דער וועלט־ארענא היינט צו־טאג. און איטאליע, אלס א גרוי־סע אייראָפּאיישע מאכט, מוז נאטירליכערווייז באטראכט ווערען אלס א וויכטיגער פאקטאר ווען מען רעדט וועגען שלום אויף דער וועלט און אין דער רואיניערטער אייראָפּע, גאנץ באזונדערס.

האט מוסאליני געזאגט דעם צייטונגסמאן אזוי: "אויב מיר ווילען אז די מערב־ציוויליזאציע זאל אויפגעהאלטען ווערען און זאל לעבען, און אויב מיר ווילען, אז די גרויסע אונזיכערהייט פון דעם וועלטליכען שלום, וועלכע שטעהט פאר אונז יעצט זאל פארשווינדען, דאן האבען מיר זיך איין וועג און בלויז איין וועג צו אויסקלייבען — און דאס איז דער וועג פון שלום".

מוסאליני האט אויך שטארק געלויבט די רעגיערונג פון די פאראיי־נינטע שטאטען פאר דעם אינטערעס וועלכען זי נעמט איצט צו פארזיכע־רען א שלום אויף דער וועלט. "אמעריקע איז דאס מעכטיגסטע לאנד אויף דער וועלט", האט ער געזאגט, און ווען זי וועט זעצען מיט'ן האמער פון איר מעכטיגען ארם, וועט די געפלאנטע אנטוואפענונג ווערען א ווירקליכ־קייט.

אט אזוי האט גערעדט דער זעלבער מענש, וועלכער האט בלויז מיט א טאג אדער צוויי צוריק פארארדענט א מאביליזאציע פון זיינע פאשיס־טישע אנהענגער כדי צו דעמאנסטרירען פאר דער וועלט ווי שטארק און מעכטיג די פאשיסטישע איטאליע איז.

ווי אנדערש קען עס אויסגעטייטשט ווערען, אויב ניט געשאטען זאמד אין די אויגען פון דער וועלט?

אבער מוסאליני, דער ביטערער, ביליגער פאליטיקער ווייסט ווי אזוי צו אפנארען די וועלט. פון איין זייט א רוף פאר מאביליזאציע און פון דער צווייטער זייט, זיסע לאקריין־ווערטער, וועלכע לאזען איבער א זעהר שלעכטען נאך־טעם.

מוסאליני — דער מענש פון שווערד אין בלוט, מוסאליני דער מענש, וועלכער מאכט און גלאנץ קאן אויפגעהאלטען ווערען נאר אזוי לאנג ווי די מאסען־פסיכאלאגיע פונ'ם איטאליענישען פאלק אין פארכאפט פונ'ם קאָ־נאנען־גלאנץ — אט דער זעלבער מוסאליני, האט פלוצלונג אנגעטאן אויף זיך א פאר זייבער־ווייסע מלכ'ישע פליגלען און רעדט וועגען "אן איין־און־איינציגען וועג פון שלום אויף דער וועלט".

בליקליכערווייז איז מוסאליני'ס פרצוף שוין צו־גוט באקאנט, אז מען זאל אים נאך היינט נעמען ערנסט. און אז מען זאל זיך לאזען פאר־בלענדען פון זיינער א נייער מאסקע.

מוסאליני, דער פירער און פאטער פונ'ם פאשיזם, איז איינער פון די ערגסטע, פארביינענדסטע געגנער פון שלום. אלא וואס, ער רעדט וועגען שלום — קען ער קיינעם ניט נארען, די וועלט גלייבט ניט. ווייסט מען שוין אז דאס זענען מוסאליני־ווערטער, פאר א מוסאליני שלום.

וואס ווייסט זשאבאטינסקי. וועגען תל-חי?

פון אליהו גאלאמב

דער פיהרער פון דער רעוויזיאניס־טישער פארטיי האט היינטיגסמאל בא שלאסען צו ברעכען זיין מנהג. שוין 15 יאהר ווי ער איז זיך נוהג ניט צו פסר'ן זיין הייליגע צייט אויף צו לייענען אר־טיקלען געגען אים און געגען זיין פאר־טיי. היינטיגסמאל האט ער גובר געווען זיין פרינציפ און האט אריינגעקוקט אי א געגנערישען מאמר. האט ער זיך דארט רערוואוסט, אז מען באשולדיגט אים אז ער איז געווען געגען דער פאר־טיידיגונג פון תל־חי, דאס הייסט אייי־גענטליך אז ניט ער און ניט זיין פארטיי האבען גאר קיין רעכט ניט צו גרויסען זין מיט'ן נאמען פון תל־חי, און פון די הער־דען פון תל־חי, אזוי ווי זייער שטייגע־איז. און אז ער האט זיך דאס דער וואוסט, איז ער געווארען אין כעס און איז ארויסגעגאנגען אפלייקענען און אויס־קלערען.

וואס זשע דערצעהלט זשאבאטינסקי וועגען זיין האלטונג אין יענע טעג פון די תל־חי געשעהענישען?

אייגענטליך באשטעטיגט ער די פאקטען, וואס זיינע געגנער האבען גע־נעבראכט אין זייערע ארטיקלען. אדרבה, ער זאגט אויך אביסל, אז „דער נאנצער פארשלאג (פארטיידיגען תל־חי און ניט אפטרעטען פון דארטען), איז געווען מעהר לייכטזין ווי גבורה". איז דאך א קשיא, ווי אזוי זשע קומט מען צו אזא שפעטער און מען פארהייליגט אין די אויגען פון דער זיך גענט א „לייכטזיניגען" אויפטו — האט זשאבאטינסקי אויף דעם א „תירוץ"?

דער ענין תל־חי האט זיך פארענדיגט טראגיש, און „טראגעדיעס זענען כמעט שטענדיג שעהן און דערהויבען, און האָ־בען א מוסר השכל. אבער דאס־אלץ קאן מען נאר אפשאצען בדיעבד, אבער קיינמאל ניט לכתחלה". אלזא, די זאך איז פאלשטענדיג קלאהר: — פריי־הער איז טאקע דער פיהרער געווען מחייב ניט צו דערלאזען די פארטיידיגונג פון תל־חי, אבער בדיעבד, דאס הייסט אז די מעשה איז שוין געשעהן און האט זיך אזוי טראגיש פארענדיגט, מעג מען און מען דארף פארהייליגען און אפילו באפוצעען מיט'ן נאמען פון דער טראגע־דיע א באוועגונג, וואס באָ־קעמפט די אידעאלען פון די גבורים פון דער אידישער וועלט.

אזוי אזא פאסט אויף זשאבאטינ־סקי די אנטפלעקונגען פון דער אידישער גבורה אין ארץ־ישראל. טרומפעלדאר און זיינע חברים וואס זענען געפאהרן אין אן אן־דיג און באשיצען תל־חי, האט זיך אויסגעגאנגען אויס־קלעהרען.

וואס זשע דערצעהלט זשאבאטינסקי וועגען זיין האלטונג אין יענע טעג פון די תל־חי געשעהענישען?

אז „אלע דאס אלץ איז ניט פון „גבורה". אבתחילה — האט מען דאס אלץ ניט גע־ראפט דערלאזען. אויף אויסצוקעמפען האט רעכט פאר'ן אידישען פאלק אומצו־זעהרען זיך צו זיך אהיים, פארמאגט דאך בידוע, זשאבאטינסקי בעסערע און אויס־געפ־רובירטערע וועגען, און ער נויטיגט זיך גארניט אין „דער נאבעלער גרייט־זייט פון מענשען צו שטארבען פאר א זייליגער זאך". א באוועגונג וואס דערענט קרבנות, איז גאר באמת א פאר־ברעכערישע און לייכטזיניגע באוועגונג, ווייל זי איז מפקיר אויהרע בעסטע זיהן מוליעב עפעס א שפיצעל „ווי אזוי אמ־געסטען איינצואָרדנען א טראגעדיע". „יעדפאר אבער, לאחר המעשה, אז די זאך איז שוין אָפּגעטאָן, מעג מען זיך דערלוי־גען איינצואוויקלען זיך אין דע „גרויס־זייט פון דער געשעהעניש", און פאר־וואנדלען לייכטזין אין גבורה.

אט די מאראלישע ירידה פון א פיה־רער פון א באוועגונג איז אן תוך אריין־גאך שעדליכער און שענדליכער איידע־א טעות אין א פאליטישער אדער היס־טאָרישער אפשאצונג. זשאבאטינסקי האט נעמענט ניט פארשטעהן פריהער דעם נא־ציאנאלען און מאראלישען וועדט פון ענין תל־חי. אויך א סך אנדערע גדולים פון דעם בירגערליכען ציוניסטישען לאגער האבען דאך דאס ניט פארשטאנען דענסט־מאל, אבער זיי האבען לכל הפחות שפע־טער איינגעבויגען דעם קאפ פאר דער גרויסער העלדענטאט. זשאבאטינסקי אבער שעהמט זי אויך איצט ניט צו באטראכ־טען דעם גאנצען אויפטו פון טרומפעלדאָ־רען און פון די „תל־חי"־העלדען אלס לייכטזין, וועלכען מען דארף דערמאנען צו גוטען נאר כדי צו פארבלענדען די אויי־גען.

די וואס קענען זשאבאטינסקי'ן פון נאהענט, וועלען פון דעם ניט איבעראשט ווערען. אויף טיפע מאראלישע וואָרצעלען פון א באוועגונג און פון א ווערק — איז זשאבאטינסקי קיינמאל קיין מבין ניט גע־ווען. ער קאן נאר אפשאצען אויסערליכע עפעקטען. אויך די לעגיאָנען, מיט וועלי־כע ער שטאלצירט אזוי, זענען געווען ביי איהם ניט מעהר ווי א מיטעל פאר עפעקטען, און דערויבער טאקע האט ער ניט פארשטאנען טרומפעלדאָר'ן און האט איהם ניט געהאלפען גרינדען דעם גאליפּאלער לעגיאָן, דערבער האט ער אויך ניט פארשטאנען דעם נייסט פון די פרייוויליגע לעגיאָנען, און ער האט אין זיי קיין אנטייל ניט גענו־מען. אויך דאן האט ער ניט געוואָלט זיך שטיצען אויף „גבורה", אויף דער „נאבעלער גרייטקייט פון מענשען צו שטארבען פאר א הייליגער זאך". ער האט נאר געגלויבט אין דעם כישוף־כוח פון דער עגגלישער רעגיערונגס־השפעה, וועלכע וועט צווינגען די אידען, און אפילו אויך ווייטע און פרעמדע, גערן, כלומרש'ט פרייוויליג „לייכטזין" און ניט פון „גבורה". לבתחילה — האט מען דאס אלץ ניט גע־ראפט דערלאזען. אויף אויסצוקעמפען האט רעכט פאר'ן אידישען פאלק אומצו־זעהרען זיך צו זיך אהיים, פארמאגט דאך בידוע, זשאבאטינסקי בעסערע און אויס־געפ־רובירטערע וועגען, און ער נויטיגט זיך גארניט אין „דער נאבעלער גרייט־זייט פון מענשען צו שטארבען פאר א הייליגער זאך". א באוועגונג וואס דערענט קרבנות, איז גאר באמת א פאר־ברעכערישע און לייכטזיניגע באוועגונג, ווייל זי איז מפקיר אויהרע בעסטע זיהן מוליעב עפעס א שפיצעל „ווי אזוי אמ־געסטען איינצואָרדנען א טראגעדיע". „יעדפאר אבער, לאחר המעשה, אז די זאך איז שוין אָפּגעטאָן, מעג מען זיך דערלוי־גען איינצואוויקלען זיך אין די „גרויס־זייט פון דער געשעהעניש", און פאר־וואנדלען לייכטזין אין גבורה.

אט די מאראלישע ירידה פון א פיה־רער פון א באוועגונג איז אן תוך אריין־גאך שעדליכער און שענדליכער אידע־א טעות אין א פאליטישער אדער היס־טאָרישער אפשאצונג. זשאבאטינסקי האט נעמענט ניט פארשטעהן פריהער דעם נא־ציאנאלען און מאראלישען וועדט פון ענין תל־חי. אויך א סך אנדערע גדולים פון דעם בירגערליכען ציוניסטישען לאגער האבען דאך דאס ניט פארשטאנען דענסט־מאל, אבער זיי האבען לכל הפחות שפע־טער איינגעבויגען דעם קאפ פאר דער גרויסער העלדענטאט. זשאבאטינסקי אבע־